

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 36.

Fjerde Session.

13de Møde.

Fredagen d. 29. October.

(Forts.).

C. C. Møller: Jeg har en Oplysning at meddele det ærede Thing, efter en Oplysning, som er skeet til mig af den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 2den Valgkreds (C. Larsen). Han talte nemlig om, at der i den Egn, hvor vi begge have hjemme, og paa det Gods, hvor han selv er Fæster, fandtes Gaarde, som vare øde og nedfaldne. Jeg maa sige, at han har Ret i, at der er en Gaard, som er baade øde og ganske nedfalden. Det kan maaskee synes det ærede Thing underligt, at jeg ikke i Tide havde, isølge min Embedsfilling, gjort Anmeldelse derom, og jeg maa derfor oplyse, at jeg i Måret 1849, et Aar efterat jeg var kommen til Embedet, da jeg var bleven bekendt med de Misligheder, som gif i Svang paa det nævnte Gods, gav en Anmeldelse om, at denne Gaard var fæsteledig — den var dengang endnu ikke nedfalden —, og denne Anmeldelse bevirkede, at der blev anlagt Sag imod vedkommende Godseier, en Sag, som havde tilfølge, at han ved Underretten blev idømt en Mulct, jeg troer af imellem 4 à 5000 Rbd.; men han har appelleret denne Sag, og den svæver for Diebliffet ved Overretten. Da jeg ved denne Leilighed har taget Ordet, saa skylber jeg ogsaa en anden Godseier, som ikke boer langt fra min Hjemstavn, at bevidne, at han endnu ikke har forholdet Fordebogsafgiften siden Måret 1797, da han modtog sit Gods. Jeg anfører kun dette, for ogsaa at give et Vidnesbyrd om, at der gives i det nordlige Fyen nogle Godseiere, som behandle deres Bønder vel, og som i det Hele taget have Krav paa deres Skjønksomhed. I det Hele ere Klagerne, man hører, ikke saameget over, at man

bliver forurettet, efter at man har tiltraadt sin Fæstebestibdelse, men det er mere Sorgen over, at Afdgangen til Fæstegaardene ikke skulde forundes Børnene og Efterkommerne, og det er vistnok et Duffe, som næres i min Hjemstavn, at det Offentlige maatte finde sig foranlediget til at træffe saadanne Foranstaltninger, at Børnene maatte kunne komme i Bestibdelse af deres Forældres Fæstegaarde.

Knuth: Uagtet jeg havde ønsket ikke at komme til at tage Ordet paa nærværende Stadium af Sagen, fordi jeg troer, at jeg paa en heldigere Maade, en Maade, som jeg vilde finde mere ønskelig, kunde have taget Ordet længere hen, nødes jeg dog, efterat den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) nu igjen har gjort et Angreb paa mig som Bestyrer for Herlufsholms Stiftelse, til at fremkomme med nogle Bemærkninger, hvori jeg skal indskrænke mig til at imøbegaae den mod mig reiste Beskyldning. Den ærede Rigsdagsmand har forlangt, at jeg her skulde forklare, hvad jeg forstaaer ved billig Indfæstning og billige Bilkaar. Han har derved stillet mig en Opgave, som, dersom jeg virkelig vilde gaae ind paa dens Enkeltheder, vilde føre mig ind paa en Detail, som naturligtvis her er aldeles utilstedelig. I Almindelighed forstaaer jeg imidlertid ved „billige Bilkaar“ saadanne Bilkaar som de, under hvilke Herlufsholms Bønder have bragt det fra en meget fortrykt Tilstand, hvori de vare for en Menneskealder siden, og det er da ikke saalænge siden, til en saadan Tilstand som den, hvori de nu bestinde sig. Det kalder jeg billige Bilkaar, og det har været mig en Glæde at see, at Tilstanden har været saaledes. Den ærede Rigsdagsmand mener, at jeg er, som han kalder det, „paa Vete“ til at forandre disse Forhold og at træde Bøn-